

Tertius Philicorum

potentia est. Ad aliud dicitur per idem. Et licet nō sit ens naturale tamen ab antiquis hoc credebatur. dicebant em̄ infinitum esse principium. Sed contra infinitum formaliter dicitur priuationē ergo aliquid p̄supponit. Item si infinitū esset ipsum occuparet omnia & sic principiatum non esset ergo nec principium

Ad tertium dicit S. T. p̄ia par. q. 7. ar. 3. ad. 4. q̄ motus & tempus non sunt totum in actu sed successiue secundum philosophum de magnitudine dictum est quod est infinita secundum potentiam quia in infinitum diuidi potest. Sed contra sequeretur q̄ pars esset equalis toti quia sicut totum est in infinitum diuisibile ita et quelibet pars. Negatur cōsequētia q̄ pars non est diuisibilis in tot partes equalis sicut totum. Sed queritur an diuidēdo aliquid totum remaneat vnitas que prius erat in partibus dicendum quod non sed in qualibet parte causatur noua vnitas & precedens corrumpitur.

Sed contra volo quod ille partes vniantur tunc est idem totum quod prius erat ergo precedēs vnitas que fuit corrupta naturaliter reproduceretur. Itē eadem actio non generat & corrumpit vnitatē sed diuisio generat vnitatem in qualibet parte ergo non corrumpit precedentē. Ad pri. negatur cōsequētia. Et ad aliud negatur assumptum.

Ad quartum dicitur quod sub eadē materia successiue sunt diuerse forme & ideo non oportet materiam esse infinitam. Ad aliud dicitur q̄ vltimum celum finitur per seipsum.

Ad quintum diceret aliquis q̄ nichil cōceptus ab intellectu est infinitum quia de conceptu & diffinitione lineae est quod habeat duo puncta terminatiua S; cōtra linea circularis nō habet duo puncta terminatiua vnde nec in anulo sunt dabilia duo extrema Et si q̄rat an ista sūt vlt̄ infinita finita dādū est primū similiter apprehendi potest totum tēpus preteritū cathegorizante & totum tēpus futurum & tamen non in quolibet istorū dantur duo extrema. S; contra quelibet pars infiniti ē infinita scdm phm̄ ergo si totum tēpus preteritū apprehensum est infinitum sequitur q̄ quelibet dies preterita que est pars eius fuit infinita. Itē infinitum non habet principium neq̄ finē s; totum tempus preteritum habet finē ergo non est infinitum. Itē infinitum non habet principium factiōis sed tempus p̄teritum habuit cām effectiuā s. intelligentiam mouēte celū. Itē nunq̄ fuit verum dicere infinitum est & tñ tēpus p̄teritum aliqñ fuit p̄ns & ipsum non fuit infinitum dicendum q̄ tps est infinitum in potentia vt supra dictum est & quelibz eius pars. Et per hoc soluantur cetera argumenta Itē quidam ymaginantur lineā giratiuā esse infinitam & tamen non habet duo extrema q̄ non potest signari punctum ad q̄ teriatur tota linea giratiua ventendo vers⁹ ptes proportionabiles miores dicē dum iḡ s; phm̄ q̄ non spoz̄ imaginationi credere als duo cōtradictoria eēt s̄a. Ad aliud d̄ q̄ extra celū nichil ē. cōtra de⁹ p̄t mouere lapidē extra celū & facere ipm̄ maḡ distare a celo v̄ extra istū celum p̄t creare aliū celum distans ab isto dicendū q̄ talis lapis non distat a celo positue.

Ad sextum dicitur q̄ motus celi est infinit⁹ scdm durationē & similiter celū p̄t etiam dici q̄d celum ē diuisibile mathematicē. i. sibi non repugnat i ratione quantitatis qui diuidat illa p̄o auctoritas phi expositi a. s. t. de. po. q. 3. ar. 14. ad. 5. non oportet inquit

si de⁹ p̄t aliquid facere q̄ illud fecerit quia E agēs scdm voluntatem auctoritas & intelligitur de potentia passiuā que est corruptionis principium & ideo se p̄ternitati repugnat. Sed contra tunc auctoritas supponeret vnū t̄m quia in perpetuis non est hoc modo posse dices q̄ negatiua nichil p̄supponit v̄ de adhuc contra illam auctoritatem arguitur quia materia antichristi potest esse perpetua & tamen nō sequitur q̄ sit Itē tempus futurum erit perpetuū & tamen non est. Itē angeli sunt perpetui tamen scdm sanctum tho. in eis differūt esse & posse: quia essentia angeli non est sua potentia ymo multi dicunt quod materia non est sua potentia licz sit perpetua. Itē dato quod materia sit sua potentia passiuā tamen non est suum esse dicendum quod materia est suum esse & sua potentia & ita quelibet essentia est sua potentia: si illa potentia non sit ad operari sed ad eē Multiplicia etiam sunt perpetua. s. deus corpora celestia materia prima. & de hac verificatur auctoritas philosophi que sic ponitur **T. L. 32. contingere em̄ ad esse nichil differre in perpetuis nō sequitur tamē quod si ista pars celi possit esse in oriente quod propterea sit ibi.** Ad aliud dicitur quod non oportet si vnū priuatiue oppositum sit in actu quod alteruz sit in actu sed sufficit quod sit in potentia.

Ad septimum dicitur quod eo modo quo aliqd est in potentia sic reducitur ad actū in modo infinituz solum est in potentia ad actum incompletum & sic ē reducitur in actum per diuisionem tamē post vnā diuisionem adhuc remanet alia possibilis ita quod nunq̄ continuum est ex toto diuisum. Contra philosophus probat quod per appositionem nō potest excedi quelibet magnitudo quia si esset i natura potentia ad appositionem transcendentem omnem q̄tatem sequeretur q̄ esset actu infinitum hec est cōsequētia philosophi ergo si continuum sit in potentia vt in infinitum diuidatur vel numerus vt in infinitum augeatur sequitur quod actu erit numerus infinitus vel continuum in infinitum diuisum. Item omnis vna potentia potest reduci ad vnū actum. sed quelibet pars continui est in potentia vt ab alia diuidatur & omnes iste potentie faciunt potentiam vnā secundum quam continuum est in qualibet pte diuisibile. Ad primum dicit sanctus thomas lec. 11. q̄ non oportet numerum tantum esse in actu quā tum est in potentia sicut hic dicitur de magnitudine quia additio numeri sequitur diuisionem continui p quam itur ad id quod est in potentia & ad materiam vnde non oportet deuenire ad aliquem actum finem potentiam sed additio magnitudinis ducit in actum quia itur ad totum quod habet rationem forme continentis & terminantis & determinatam quantitatem sicut & omnes res naturales. Sed contra sicut res naturales habent determinatam quantitatem in magnitudine ita & in paritate. Item pono quod omnia sint diuisa in minima naturalia quo facto non poterit dari maior numerus quia numerus causatur ex diuisione continui: forte dices q̄d non repugnat nimo diuidi in ratione quantitatis. Contra sic nec repugnat cuiq̄q̄ corpori augeri in ratione quantitatis sed solum in quantum est ens naturale forte dices quod numerus non causatur ex diuisione continui quia homo & asinus faciunt numerum binarium. sine diuisione alicuius continui. Contra sequeretur quod partes cuiuslibet continui facerent